

# Kwartaalmonitor Horeca

Eerste kwartaal 2016



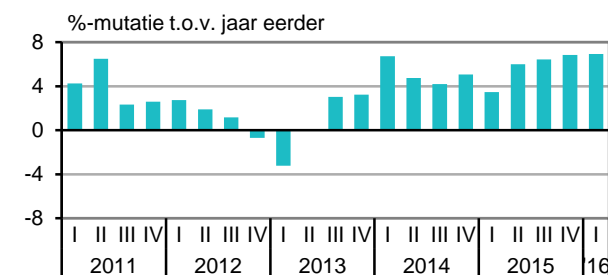
## Omzetgroei horeca zet door in 2016

- Totaal horeca: Meer omzet dan een jaar eerder voor alle branches
- Prijzen, vacatures en faillissementen: Aantal openstaande vacatures in de horeca gestegen
- Hotels: Bijna drie jaar aaneengesloten omzetgroei
- Restaurants: Omzetgroei zet door
- Snackbars, fastfoodketens, lunchrooms en ijssalons: Opnieuw grootste omzetstijging
- Kantines en catering: Grootste ontwikkeling sinds derde kwartaal 2010
- Cafés: Weer meer consumpties verkocht
- Economisch beeld: Consumentenvertrouwen licht toegenomen

De omzet van de horeca<sup>1)</sup> is in het eerste kwartaal van 2016 met 6,9 procent toegenomen ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De omzet groeit hierdoor al elf kwartalen op rij. Ook de werkgelegenheid en het aantal starters bleven groeien. In de eerste twee maanden van het eerste kwartaal waren er ook meer hotelovernachtingen dan in dezelfde maanden een jaar eerder. Er waren verder beduidend minder faillissementen dan in het vierde kwartaal. Het ondernemersvertrouwen nam weer toe, waarmee het record van het vierde kwartaal van 2015 wordt gebroken.

<sup>1)</sup> Traditionele horeca, inclusief verblijfsrecreatie, kantines en catering

### Omzetontwikkeling horeca<sup>1)</sup>



Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

## Totaal horeca

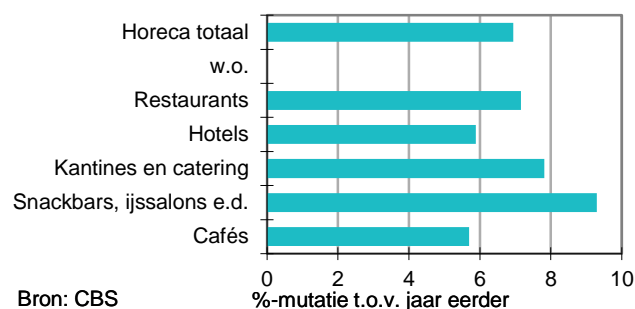
### Meer omzet dan een jaar eerder voor alle branches

Alle branches binnen de horeca boekten een omzetgroei van bijna 6 procent of meer. Dat Pasen dit jaar in het eerste kwartaal viel, zou de extra groei ten opzichte van vorig jaar deels kunnen verklaren.

Net als in het vorige kwartaal was de groei het grootst bij de snackbars, inclusief lunchrooms en ijssalons (9,3 procent), gevolgd door kantines en catering (7,7 procent) en restaurants (7,2 procent). Ook de hotels deden het opnieuw goed met 5,9 procent meer omzet. De cafés, ten slotte, zetten 5,7 procent meer om.

In de hele branche kwamen er, net als in het vierde kwartaal van 2015, bijna 900 bedrijven bij. Het totaal is nu 51,6 duizend.

### Omzetontwikkeling



Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

### Prijzen, vacatures en faillissementen

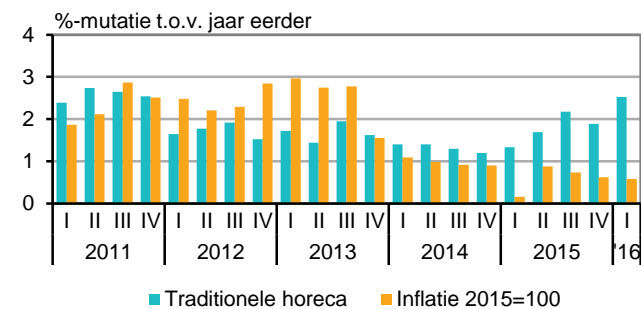
#### Prijsstijging horeca boven niveau van 2015

De prijzen in de traditionele horeca<sup>2)</sup> lagen 2,5 procent hoger dan een jaar eerder. Dit betekent dat de omzetgroei van 7,0 procent voor het grootste deel voortkomt uit de verkoop van meer consumpties en overnachtingen. De prijsstijging was voor het laatst zo hoog in het vierde kwartaal van 2011. De inflatie was met 0,6 procent beduidend lager dan in dezelfde periode vorig jaar.

In 2015 was de prijsstijging van de traditionele horeca ook al hoger dan in 2014. Die trend zet in 2016 dus door.

<sup>2)</sup> Hotels (inclusief pensions en conferentieoordelen), restaurants, snackbars (inclusief lunchrooms en fastfoodrestaurants e.d.) en cafés.

#### Prijsontwikkeling



Bron: CBS

[StatLine: Horeca; prijzen](#)

[StatLine: Consumentenprijsindex](#)

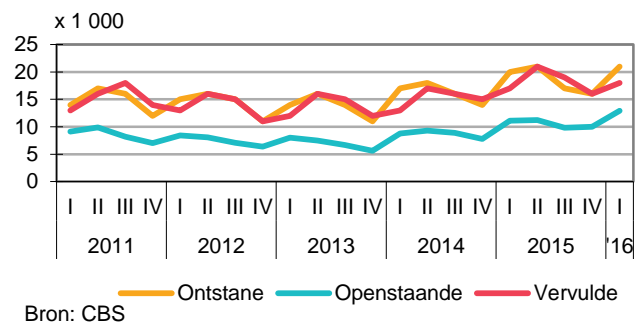
#### Aantal openstaande vacatures in de horeca gestegen

De omzetgroei in de horeca heeft ook voor meer werkgelegenheid gezorgd. Het aantal vacatures is sterk toegenomen. In het eerste kwartaal kwamen er 21 duizend vacatures bij. Daarmee wordt het groeirecord geëvenaard van het tweede kwartaal van 2015.

Aan het eind van het eerste kwartaal stonden er bijna 13 duizend vacatures open, en ook dat is het hoogste aantal sinds de crisis van 2008. Een jaar geleden stonden er aan het eind van het eerste kwartaal bijna 2 duizend vacatures minder open.

De groei van het aantal ontstane en openstaande vacatures in de horeca tekent de aantrekkelijke bestedingen in de horeca en het verdere herstel van de economie.

#### Aantal vacatures



Bron: CBS

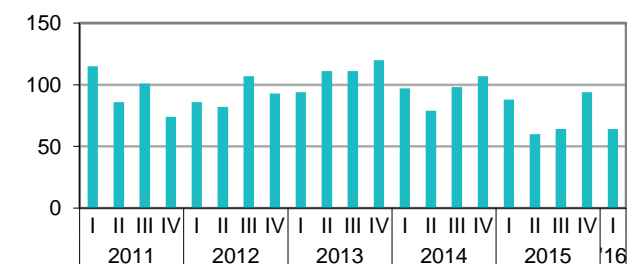
[StatLine: Vacatures](#)

#### Minder faillissementen in de horeca

Er gingen 64 horecabedrijven failliet, 30 minder dan in het voorgaande kwartaal. Ook ten opzichte van een jaar eerder was het aantal faillissementen lager (24).

Over heel 2015 sloten 306 ondernemingen in de horeca noodgedwongen. Dat is duidelijk minder dan in 2014, toen 381 ondernemingen failliet verklaard werden.

#### Aantal faillissementen



Bron: CBS

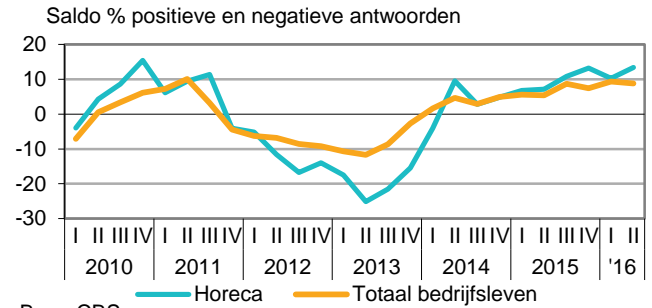
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

### Vertrouwen horecaondernemers toegenomen

Het vertrouwen van de horecaondernemers is verbeterd ten opzichte van het eerste kwartaal. De stemmingsindicator staat nu op +13. Dat is het hoogste niveau sinds het vierde kwartaal van 2010.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie (seizoengecorrigeerde) deelindicatoren: enerzijds de ontwikkeling van de omzet en van het economisch klimaat in het vorige kwartaal en anderzijds de verwachting voor de omzet in het lopende kwartaal. Alle drie deze indicatoren waren positief. De ondernemers kijken dus in meerderheid tevreden terug en optimistisch vooruit.

#### Ondernemersvertrouwen (seizoengecorrigeerd)



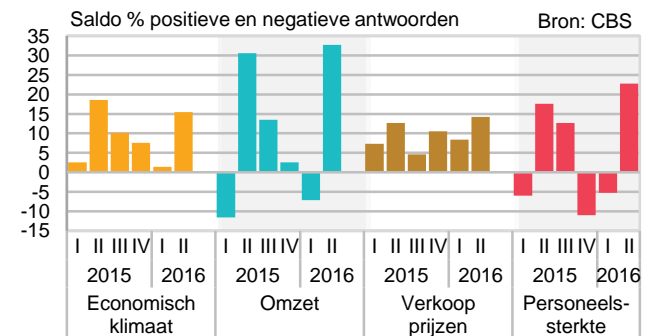
StatLine: Ondernemersvertrouwen Nederland

### Toename personeelssterkte verwacht

Veel horecaondernemers verwachten dat in het tweede kwartaal de omzet toeneemt. In de aanloop naar de zomer wordt er altijd meer besteed in de horeca, wat resulteert in een grotere vraag naar personeel. Per saldo verwacht 23 procent van de horecabedrijven dat de personeelssterkte toeneemt. Dat is een hoger percentage dan vorig jaar in het tweede kwartaal, toen een groter deel van de ondernemers daar geen ja of nee op kon of wilde zeggen.

Ondernemers in de horeca zijn ook positief gestemd over de economisch ontwikkelingen. Per saldo verwacht 14 procent van de ondernemers prijsverhogingen door te voeren.

#### Verwachtingen horeca



StatLine: Conjuncturenquête Nederland

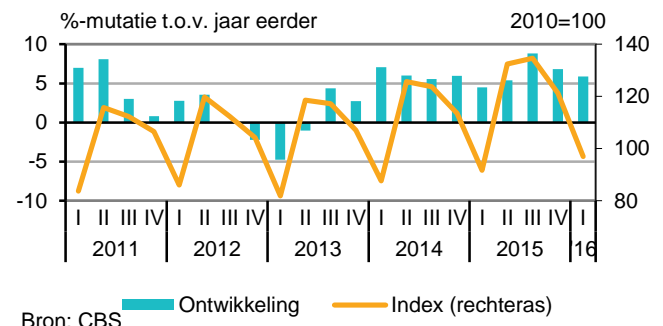
## Hotels

### Bijna drie jaar aaneengesloten omzetgroei

De omzet van hotels, pensions en conferentieoorden steeg voor het elfde kwartaal op rij ten opzichte van een jaar eerder. De groei in het eerste kwartaal van 2016 kwam uit op 5,9 procent, vergeleken met het eerste kwartaal van 2015. Dat is iets minder dan in het vierde kwartaal (6,8 procent). De stijging over het hele jaar 2015 was met 6,5 procent iets hoger was dan het jaar ervoor, toen 6,1 procent meer omzet werd behaald.

In de hotelbranche gingen in het eerste kwartaal 9 bedrijven failliet, 3 minder dan in het vierde kwartaal, en 2 minder dan een jaar eerder. Over heel 2015 sloten 28 hotels de deuren wegens een faillissement. In 2014 waren dat er 31.

#### Omzetontwikkeling hotels



StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

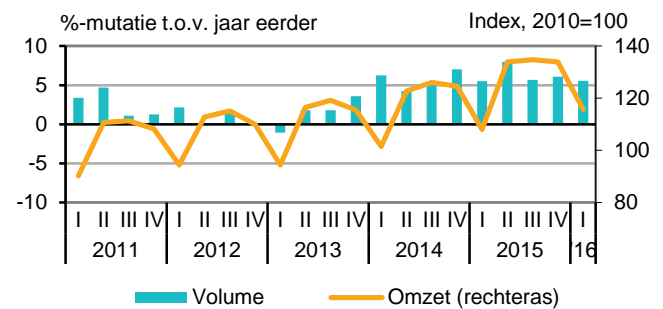
### Restaurants

#### Omzetgroei zet door

Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2015 groeide de omzet van restaurants met 7,2 procent. De prijsstijging in deze eetgelegenheden bedroeg dit kwartaal 1,5 procent. Dat is 0,1 procent hoger dan vorig kwartaal. Dit betekent dat het volume, het aantal verkochte consumpties, met 5,5 procent is toegenomen. Hiermee boeken restaurants al drie jaar achtereenvolgend zowel omzet- als volumegroei.

In het eerste kwartaal gingen 36 restaurants failliet. Dat zijn er 10 minder dan in het vierde kwartaal, en 12 minder dan in het eerste kwartaal van vorig jaar. Over heel 2015 gingen er 157 restaurants failliet, vergeleken met 267 in 2014.

#### Volume- en omzetontwikkeling restaurants



Bron: CBS

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

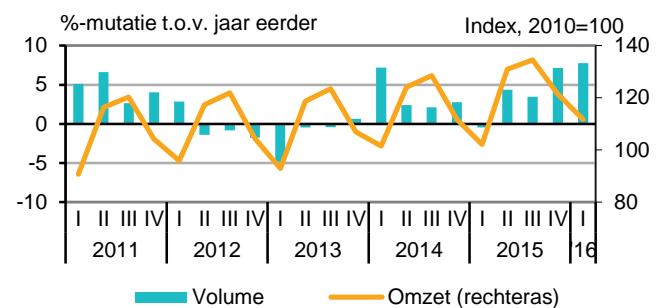
### Snackbars, fastfoodketens, lunchrooms en ijssalons

#### Opnieuw grootste omzetstijging

De snackbars, waaronder fastfoodketens, thuisbezorgers, lunchrooms en ijssalons, zetten meer om, net als vorig kwartaal. Met een stijging van 9,3 procent overtroffen de snackbars opnieuw de overige horecabranches. Hiervan kwam 7,7 procent voor rekening van het aantal verkochte consumpties (volume). Ten opzichte van een jaar eerder was de prijsstijging van snacks en afgehaalde of bezorgde maaltijden 1,4 procent, net als in het vorige kwartaal. Ook deze deelbranche boekt al drie jaar omzetstijgingen. Gecorrigeerd voor prijzen stijgen de verkopen nu 4 kwartalen achtereenvolgend.

Dit kwartaal werden 9 bedrijven failliet verklaard, een aantal dat een fractie lager ligt dan de voorgaande vier kwartalen van 2015.

#### Volume- en omzetontwikkeling snackbars, etc.



Bron: CBS

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

### Kantines en catering

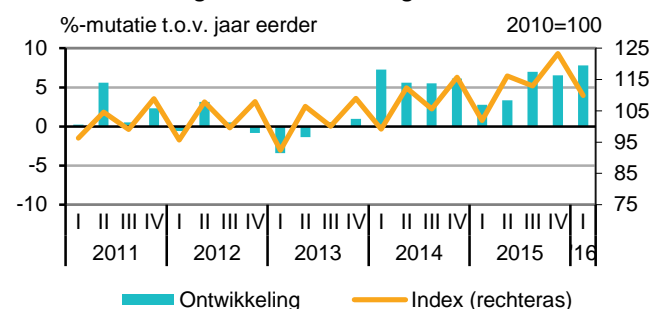
#### Grootste ontwikkeling sinds derde kwartaal 2010

De omzet van kantines en catering lag 7,8 procent hoger in vergelijking met het eerste kwartaal van 2015. Dit is de grootste ontwikkeling sinds het derde kwartaal van 2010, toen een groei van 8,8 procent gemeten werd.

Normaal gesproken ligt de ontwikkeling in het eerste kwartaal vaak het laagst. In 2014 was echter sprake van een zeer warm voorjaar en dit kwartaal viel Pasen in maart. Kantines en cateraars boeken al elf kwartalen op rij forse omzetstijgingen.

In het eerste kwartaal gingen 5 bedrijven failliet, 7 minder dan een kwartaal eerder maar 2 meer dan een jaar eerder. Over heel 2015 waren er 28 faillissementen. Dit aantal komt overeen met de voorgaande drie jaren.

#### Omzetontwikkeling kantines en catering



Bron: CBS

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

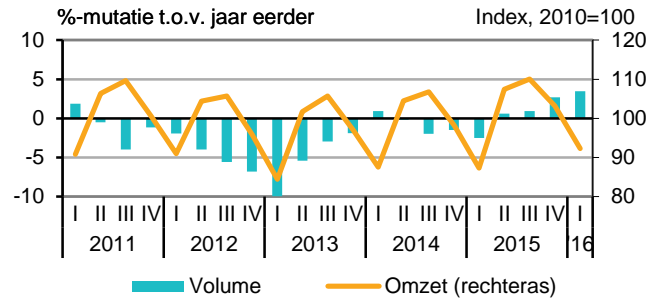
### Cafés

#### Weer meer consumpties verkocht

De omzet van cafés kwam 5,7 procent hoger uit dan een jaar eerder. Een dergelijke groei is al ruim 10 jaar niet meer voorgekomen. Consumpties in cafés waren 2,2 procent duurder dan in dezelfde periode van 2015. Ondanks deze prijsstijging schonken en serveerden cafés meer in het eerste kwartaal dan een jaar eerder: het volume van de verkopen steeg met 3,4 procent. Daarmee steeg het volume voor het vierde achtereenvolgende kwartaal. Op jaarbasis steeg het volume in 2015 voor het eerst sinds 2006.

In de periode oktober tot en met december gingen 14 cafés failliet, 6 minder dan in het vorige kwartaal en 12 minder dan dezelfde periode een jaar eerder. Over heel 2015 waren er 82 faillissementen. Dit is het laagste aantal in jaren. In de voorgaande vier jaren lag het aantal faillissementen steeds boven de 100.

#### Volume- en omzetontwikkeling cafés



Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

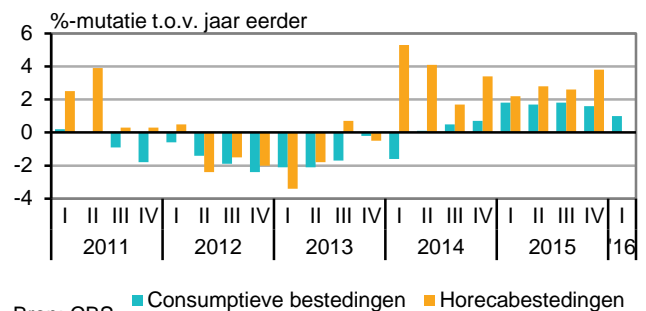
### Economisch beeld

#### Consumentenbestedingen weer toegenomen

Huishoudens hebben 1 procent meer besteed aan goederen en diensten dan in het eerste kwartaal van 2015. Hoewel de consumptie al een paar jaar groeit, is het volume nog zo'n 3 procent lager dan tijdens de hoogconjunctuur van net voor de crisis. De cijfers zijn gecorrigeerd voor prijsveranderingen. Dat consumenten meer besteden dan een jaar eerder is in lijn met de verbetering van de werkgelegenheid en het herstel op de woningmarkt. Ze gaven in het eerste kwartaal vooral meer uit aan diensten zoals horeca, recreatie en cultuur. Mogelijk komt dit deels doordat Pasen dit jaar in het eerste kwartaal viel.

Uitgaven aan diensten maken ruim de helft uit van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen.

#### Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)



Bron: CBS

StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

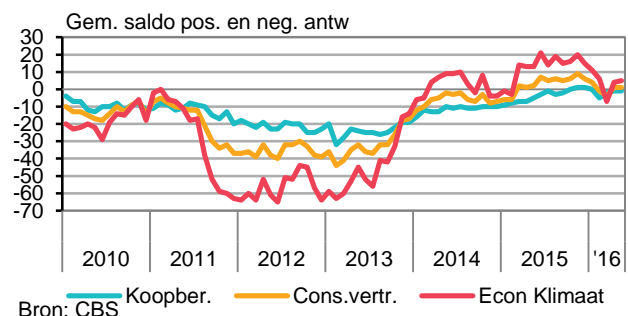
#### Consumentenvertrouwen licht toegenomen

De afgelopen twee maanden is de stemming van consumenten licht positief. Het vertrouwen kwam in april en mei 2016 uit op 1. Sinds maart 2015 is het vertrouwen vrijwel onafgebroken positief, met een dip in februari en maart van dit jaar.

Met 1 ligt het consumentenvertrouwen boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-8). Het vertrouwen bereikte in april 2000 de hoogste stand ooit (27). Het dieptepunt werd bereikt in februari 2013 (-44).

Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en op hun oordeel over de eigen financiële situatie (de koopbereidheid). Het oordeel over het economisch klimaat fluctueert sterker dan het oordeel over de eigen financiële situatie.

#### Koopbereidheid consumentenvertrouwen (seizoengecorrigeerd)



Bron: CBS

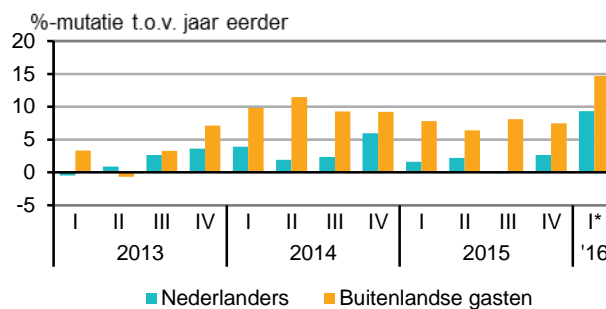
StatLine: Consumentenvertrouwen

### 12 procent meer hotelovernachtingen

Het aantal overnachtingen in hotels steeg in de eerste twee maanden van 2016 met 12,0 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. De groei is daarmee sterker dan in eerdere kwartalen. Al sinds het derde kwartaal van 2013 is het aantal hotelovernachtingen ieder kwartaal hoger dan in de overeenkomstige periode het jaar ervoor.

Buitenlandse gasten zorgden voor de meeste groei (14,7 procent meer overnachtingen). Nederlanders brachten 9,3 procent meer nachten door in hotels.

#### Overnachtingen in hotels



Bron: CBS

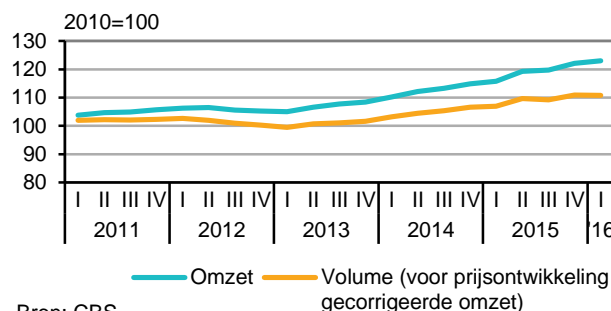
\*2016-I: Gebaseerd op de eerste twee maanden van het kwartaal  
StatLine: [Logiesaccommodaties; gasten, overnachtingen](#)

### Meer omzet dan vorig kwartaal

CBS berekent seizoengecorrigeerde omzetontwikkelingen voor de horeca. Hierbij worden de omzetontwikkelingen gecorrigeerd voor patronen in jaarlijks terugkerende seizoenen, zoals feestdagen of meer ijsjesverkoop in de zomer. Zo kunnen kwartaalcijfers onderling beter vergeleken worden.

In het eerste kwartaal van 2016 hebben hotels, restaurants, snackbars en cafés 0,7 procent meer omgezet dan in het voorgaande kwartaal. Dit is toe te schrijven aan gestegen prijzen. Het volume, het aantal consumpties en overnachtingen, daalde iets. Binnen de horeca steeg de omzet van snackbars het sterkst ten opzichte van een kwartaal eerder. De omzet van de horeca nam in het eerste kwartaal van 2016 minder sterk toe dan gemiddeld in 2015. Toen was de toename gemiddeld 1,5 procent per kwartaal.

#### Ontwikkeling horeca (seizoengecorrigeerd)



Bron: CBS

StatLine: [Horeca; sc-omzetontwikkeling](#)

#### Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers die op 25 mei 2016 beschikbaar waren.
- Door gewijzigde methodiek is de reeks omzet horeca per 2014 herzien. Zie voor verdere informatie de toelichting van [StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#).
- De cijfers in deze publicatie zijn niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is, staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

#### Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 31 mei 2016

#### Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)

Telefonisch: 088 5707070

Media:

CBS Persdienst: [persdienst@cbs.nl](mailto:persdienst@cbs.nl)

Telefonisch: 070 3374444